

Kuntaliitto – Akusti

Sote ICT-menot kunnissa ja kuntayhtymissä
2015-2016

Projektin loppuraportti

Sisällys

1.	Projektin lähtökohdat ja tavoitteet.....	3
2.	Projektin toteutus	4
2.1	Aikataulu ja työmäärät.....	4
2.2	Projektiorganisaatio ja sidosryhmät	5
2.3	Projektin aikataulu ja merkkipaalut	6
2.4	Tiedonkeruu	7
2.5	Huomioita tiedonkeruusta ja käytetyt mittarit.....	8
2.6	Näin kyselyyn vastattiin	9
3.	Sote-ICT-kulut ja tunnusluvut	10
3.1	Laskennallinen arvio koko Suomen sote-ICT-kuluista.....	10
3.2	Sote-ICT-kulut	11
3.3	Sairaanhoitopiirien yhteenlasketut sote-ICT-menot	12
3.4	Kuntien yhteenlasketut sote-ICT-menot.....	13
3.5	Muiden sote-kuntayhtymien yhteenlasketut sote-ICT-menot	13
3.6	Sairaanhoitopiirien sote-ICT-kehitys- ja ylläpitokulut.....	14
3.7	Kuntien ja muiden sote-kuntayhtymien sote-ICT-kehitys- ja ylläpitokulut	15
3.8	Sairaanhoitopiirien sote-ICT-kehityskulujen kasvu vuodesta 2015 vuoteen 2016 ja kehityskulut per asukas 2015	16
3.9	Sairaanhoitopiirien sote-ICT:n ylläpitokulujen kasvu vuodesta 2015 vuoteen 2016 ja ylläpitokulut per asukas 2015	17
3.10	Organisaatioiden ICT-henkilöstön määristä.....	17
3.11	Sote-erittelyistä.....	19
4.	Tulokset ja johtopäätelmät.....	21
4.1	Yleisiä huomioita vastauksista	21
4.2	Palautteet.....	22
4.3	Johtopäätöksiä	22
4.4	Suositukset ja ehdotetut jatkotoimenpiteet.....	23
4.5	Jatkokehityksestä	24
5.	Liitteet	26
5.1	Tiedonkeruupyyntö.....	26
5.2	Tiedonkeruun tarkistuspyyntö	28
5.3	Tiedonkeruupohjat	29

1. Projektin lähtökohdat ja tavoitteet

Tarve riittävän kattavan ja yhdenmukaisen tiedon kokoamiseksi sote:n tietohallinto- ja ICT-menojen suuruudesta ja kohdentumisesta sekä niiden vertailusta on noussut esiin alueiden ja kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon yhteistyöfoorumi AKUSTI:ssa (<http://www.kunnat.net/fi/palvelualueet/projektit/akusti/Sivut/default.aspx>). AKUSTI:n ohjausryhmä päätti projektin toteuttamisesta ja rahoittamisesta 11/2015.

Projekti oli suunniteltu kaksivaiheiseksi. Ensimmäisessä vaiheessa tarkoituksena oli kuntien ja kuntayhtymien sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinto- ja ICT-kustannuksia koskevien tietojen kerääminen ja analysointi. Tämä loppuraportti käsittelee ensimmäisen vaiheen toteutusta ja tuloksia.

Toisessa vaiheessa tarkoituksena oli menetelmien ja mallien kehittäminen tietohallinto- ja ICT-kustannusten seurantaan ja investointien kannattavuuslaskentaan.

Ensimmäisen vaiheen tavoitteet:

- **Suunnitella malli jo toteutuneiden ja suunniteltujen sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinto- ja ICT-kustannusten seurantaan ja laskentaan sekä toteuttaa em. mukainen tietojen keruu ja laskenta** tarvittavin osin otantapohjaisesti vuoden 2015 toteutuneista kuluista sekä vuodelle 2016 suunnitelluista kuluista (suunnitelma kehityskuluista myös vuosille 2017-18). Samassa yhteydessä voidaan kerätä kustannusten lisäksi myös muita nykytilan tunnuslukuja, joilla on vaikutusta kustannusten määrään ja jakautumiseen (esim. henkilöstön määrä ja jakautuminen, omistukset ICT-yhtiöissä, omassa hallinnassa olevien konesalien määrä). Koottavat tiedot määritellään tarkemmin projektin aluksi.

Toisen vaiheen tavoitteet:

- suunnitella tietohallinto- ja ICT-kustannusten seurannalle, laskennalle ja vertailulle yhtenäinen malli ja menetelmät
- suunnitella ICT-investointien kannattavuuden arviointiin ja laskentaan yhtenäinen malli ja menetelmät, joissa huomioidaan sekä suorat, että epäsuorat kustannukset ja hyödyt, ja kustannusten takaisinmaksuaika
- tehdä ehdotukset ja alustava suunnitelma kehitettyjen mallien ja menetelmien käyttöönottoon.

Projektin ensimmäisen vaiheen lopputuloksena on tietojen keruun pohjalta laadittu ICT-kustannusten yhteenveto kuntien sote ICT-kuluista ja sairaanhoitopiirien ICT-kuluista sekä niiden rakenteesta. Huomioitavaa on, että projektin ensimmäisessä vaiheessa keskityttiin ICT-kulujen osalta vain vuosien 2015 ja 2016 lukuihin. Näiden lisäksi kerättiin kehityskulut vuosille 2017 ja

2018. Kerättyjen tietojen perusteella voidaan tuottaa poikkileikkaus vuoden 2015 toteutuneista kuluista verrattuna 2016 suunniteltuihin kuluihin, mutta pidemmälle meneviä johtopäätöksiä ei voida kerätyistä tiedoista tehdä. Projektin ensimmäisen vaiheen tavoitteena oli myös tuoda esiin organisaation erilaisia kirjausmenetelmiä ja laskentatapoja jatkokehityksen ja harmonisoinnin pohjaksi.

2. Projektin toteutus

2.1 Aikataulu ja työmäärät

Päätös projektin käynnistämiseksi tehtiin marras-joulukuussa 2015. Projektin aloitustyöpaja pidettiin 28.12.2015. Tässä yhteydessä sovittiin mm. projektin käynnistämiseen liittyvästä päätöksenteosta, työryhmän ja taustamateriaalien alustavasta kokoamisesta sekä projektin organisoinnista ja työskentelyn käynnistämisestä. Projektin on suunniteltu toteutettavan kahdessa vaiheessa.

Projektin ensimmäisessä vaiheessa 12/2015 – 02/2016 toteutetaan tietojen keruu ja laskenta otantapohjaisesti vuoden 2015 toteutuneista sote ICT kuluista sekä vuodelle 2016 suunnitelluista kuluista (suunnitelma kehityskuluista myös vuosille 2017-18) sekä tietojen analysointi. Osa-alueen alustavaksi työmääräksi arvioitiin maksimissaan 25 henkilötyöpäivää.

Alkuperäisen suunnitelman mukaan projektin toisen vaiheen toteutuksesta päätetään erikseen. Mikäli tähän edetään, tullaan tässä vaiheessa toteuttamaan kustannusten laskennan mallien ja välineiden kehittäminen sekä investointikustannusten seurannan ja vertailun laskentamalli ajanjaksolla 3 - 5/2016. Tämän lisäksi osa-alue sisältää ehdotukset ja alustavan suunnitelman kehitettyjen menetelmien käyttöönottoon. Toisen vaiheen työmääräksi arvioidaan myös noin 25 htp.

Projektin ensimmäisen vaiheen tuotosten vastaanotto ja tulosten esittely oli 4.3.2016. Tämän jälkeen päätettiin toteuttaa vielä tietojen tarkastuskierrros, josta tarkemmin kappaleessa 2.4 Tiedonkeruu. Tämän jälkeen materiaalit päivitettiin vastaamaan tarkastuskierrroksen tuloksia ja luovutettiin Kuntaliitolle 21.3.2016

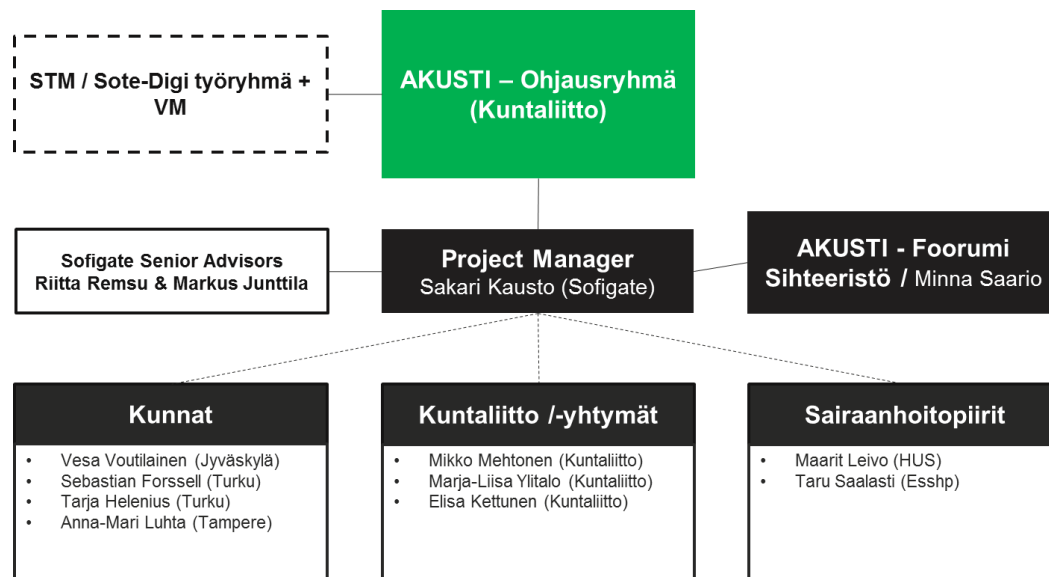
Akusti-ohjausryhmä päätti kokouksessaan 23.3.2016, että toista vaihetta ei toteuteta. Päätöstä perusteltiin sillä, että ajankohta jatkotyölle ei ole sopiva, koska sote uudistuksen valmistelut ovat käynnissä ja toinen vaihe ei tässä vaiheessa tuota toivottua lisäarvoa.

2.2 Projektioorganisaatio ja sidosryhmät

Projektin työtä ohjaavat AKUSTI -ohjausryhmä sekä omalta osaltaan STM:n vetämä sote-uudistuksen valmisteluorganisaatioon kuuluva Digitalisaatio, ICT-palvelut ja tietohallinto (jatkossa Sote-digi) -työryhmä, jolle projektin puolesta raportoidaan erikseen sovittavalla tavalla.

Projekti kilpailutettiin marras-joulukuussa/2015 ja toimittajaksi valittiin Sofigate Oy. Toimittajan puolelta projektin vastuuhenkilöksi nimettiin Advisor, projektipäällikkö Sakari Kausto sekä asiantuntijoiksi Senior Advisorit Riitta Remsu ja Markus Junttila.

Projektin aloitustyöpajassa 28.12.2015 perustettiin projektiryhmä, joka koostui Kuntaliiton, kuntien ja kuntayhtymien edustajista. Lisäksi projektiin otettiin mukaan Kuntaliiton tietohallinnon ja laskentatoimen asiantuntijoita. Projektiryhmän jäsenet ja muut työhön liittyvät osapuolet osallistuivat projektiin omalla työpanoksellaan. Projektin toteutus on AKUSTI-foorumin sihteeristön vastuulla, ja sopimuksesta sekä tilaajan projektista vastaavana yhteyshenkilönä toimii AKUSTI-foorumin projektipäällikkö Minna Saario.

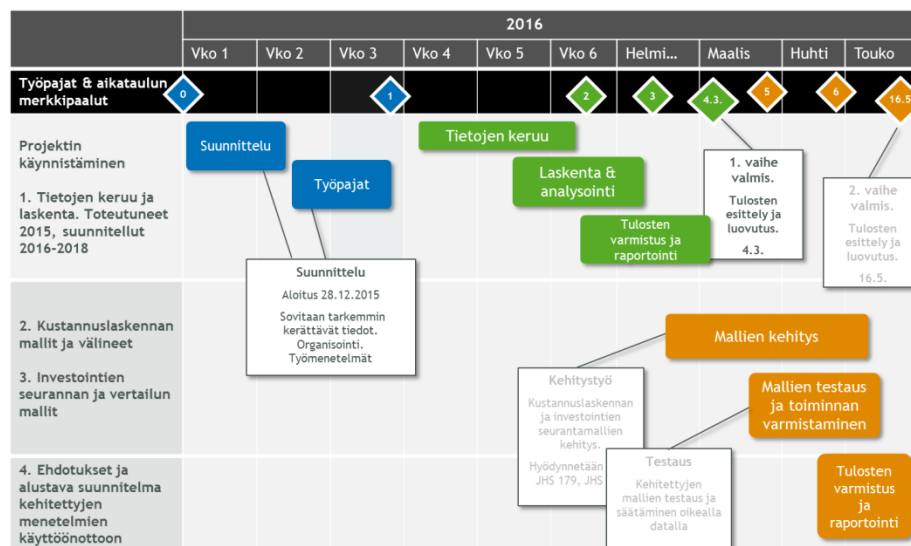

Kuva 1: Projektioorganisaatio ja sidosryhmät

2.3 Projektin aikataulu ja merkkipaalut

Projektin ensimmäinen vaihe sovittiin toteutettavaksi 28.12.2015-4.3.2016 välisenä aikana. Toisen vaiheen toteuttamiseen oli varauduttu maaliskuu - toukokuussa 2016.

Seuraavassa taulukossa on tarkemmin kuvattu projektin eri vaiheet ja aikataulu. Ensimmäiseen vaiheeseen kuuluu: 1. Tietojen keruu ja laskenta. Toteutuneet 2015, suunnitellut 2016-2018. Toiseen vaiheeseen kuuluvat kohdat 2 – 4: Kustannuslaskennan mallit ja välineet, Investointien seurannan ja vertailun mallit sekä ehdotukset ja alustava suunnitelma kehitettyjen menetelmien käyttöönottoon.

- 0 - Projektin aloitus 28.12.2015, organisoituminen, avoimet kysymykset, sovitaan kerättävät tiedot ja käytettävät menetelmät
- 1 - Työpajat 14.1., 20.1. ja 16.2. Tiedonkeruun suunnittelu ja ohjaus
- 2 - Tietojen keruu valmis, ensimmäiset tulokset laskennasta 19.2.
- 3 - Laskenta ja analysointi valmis (mallien kehitys alkaa) 26.2.
- 4.3. - 4 - Ensimmäinen vaihe valmis 4.3.2016, tulosten luovutus
- 5 - Mallien kehitys valmis, ensimmäiset testitulokset malleista
- 6 - Mallien testaus valmis, aloitetaan menetelmäehdotusten ja alustavan käyttöönottosuunnitelman teko
- 16.5 - 7 - Toinen vaihe valmis 16.5.2016, tulosten luovutus.

Kuva 2: Projektin aikataulu ja merkkipaalut

2.4 Tiedonkeruu

Varsinainen tiedonkeruukysely lähetettiin 96:lle organisaatiolle 27.1.2016, joista 19 oli sairaanhoitopiiriä, 53 kuntaa ja 24 kuntayhtymää. Kysely suunnattiin organisaation tietohallinnoille. Alkuperäinen vastausaika oli 11.2.2016 asti, mutta tietojen keruun osoittauduttua osalle organisaatioita haasteelliseksi, päätettiin vastausaikaa pidentää 29.2.2016 saakka.

Kyselyssä pyrittiin selvittämään eri kuntien, sairaanhoitopiirien ja kuntayhtymien ICT-kuluja sekä niiden rakennetta ja jakautumista. Kyselyssä huomioitiin myös valtionvarainministeriön loppuvuodesta 2015 suorittama hankintakysely 'Sairaanhoitopiirien ja suurempien kuntien hankintatoimea selvittävä kysely liittyen sote- ja itsehallintoalueiden perustamiseen'.

Saatekirjeessä painotettiin, että nykytilatietojen keruu liittyy myös STM:n ja VM:n vetämään maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun, ja se on kirjattu yhdeksi valmistelutyön pohjaselvitykseksi tietohallinnon ja ICT-palvelujen osalta. Projektista ja sen tuloksista raportoidaan siksi myös STM:n vetämälle Digitalisaatio, tietohallinto ja ICT-palvelut -työryhmälle.

Projektin suunnitellussa päätöstilaisuudessa päätettiin ylimääräisen tarkistuskyselyn järjestämisestä. Tarkistuskysely lähetettiin 8.3. kyselyyn siihen mennessä vastanneille organisaatioille datan laadun parantamiseksi. Vastausaikaa oli 15.3. asti.

Tarkistuskyselyn vastauksia saatiin 15/46 eli 33% vastanneista. Sairaanhoitopiirit 4/19, kunnat 8/19 ja kuntayhtymät 3/8.

Kyselyssä pyydettiin tarkennusta seuraaviin kohtiin:

1. välilehti

- Sisäiset ja ulkoiset asiakkaat: Sisäisillä asiakkailla tarkoitetaan samaan organisaatioon kuuluvia järjestelmien käyttäjiä ja ulkoisilla asiakkailla organisaation ulkopuolella olevia käyttäjiä.
- Poistot: Investointien aktivointiosuus kyseisellä tilikaudella. Esimerkiksi merkittävän hankkeen kokonaiskulu jakotettuna 3 vuoden ajalle.
- Oman työn osuus euromääräisenä vuodelle 2015 ja budjetoituna vuodelle 2016: Laskettuna oman organisaation Sote ICT-henkilöstön määrää käyttäen.
- In house -sopimusten kokonaissumma euromääräisenä vuodelle 2015 ja budjetoitu vuodelle 2016. In house -yhtiön määritelmä Hankintalaista.
- Ulkoistuskustannusten kokonaissumma euromääräisenä vuodelle 2015 ja budjetoitu vuodelle 2016: Ulkoistussopimusten kokonaissumma.

Lisäksi 2. välilehden erottelua selvennettiin:

- Mobiilipäätelaitteet: rivi poistettu.
- Asiakastietojärjestelmät, sosiaalihuolto: rivi lisätty.
- Verkkopalvelut: rivi poistettu.

- Ulkoistuskumppani valikosta ”Muu toimittaja” poistettu. Käytetään ”Markkinoilla toimiva yhtiö”.

2.5 Huomioita tiedonkeruusta ja käytetyt mittarit

Tiedonkeruussa keskityttiin tarkastelemaan vain vuoden 2015 toteutuneita ja 2016 budjetoituja lukuja, ei pidempää aikasarjaa. Tämä tulee ottaa huomioon tuloksista tehdyissä johtopäätöksissä. Kun tarkastellaan yhden vuoden lukuja, yksikin suuri hanke yhdessä sairaanhoitopiirissä (tämän kyselyn lukuihin vaikutti esimerkiksi HUS:in uusi sairaalahanke Espoossa) vaikuttaa suuresti lukuihin. Tämä vaikutus tasaantuisi pidempää aikasarjaa tarkasteltaessa.

Kun tarkastellaan tiedonkeruun vastaajia, voidaan huomioida että nämä tulivat pääsääntöisesti organisaatioiden taloushallinnosta, jolloin kontekstuaalinen erittely perustuu myös taloushallinnon rakenteiden mukaiseen erittelyyn.

Laitekannan käsittelystä huomioitiin seuraavaa: Tässä tulee erottaa toisistaan ICT-päätelaitteet (kuten työasemat, kannettavat jne) ja lääkintälaitteet. Kun puhutaan lääkintälaitteista usein erillinen yhtiö vastaa laitekannasta (esimerkiksi laboratoriopalvelut). Tällaiset kuuluvat yleensä lääkintälaitteiston laitekantaan eikä näin ollen yleensä tietohallinnon piiriin. Laitteiden ohjaus- tai hallintajärjestelmä päätelaitteineen (esim. työasema) voi olla tietohallinnon piirissä, mutta ei itse laitteistot. Tiedonkeruulomakkeen toisella sivulla eriteltiin ICT-laitteet ja palvelut sekä tietojärjestelmät ja palvelut. Tarkempi erittely kuvattu liitteessä.

Kyselyn tuottamien tietojen analysoinnissa käytettiin seuraavia mittareita:

- Aineiston pohjalta tehdyt laskennalliset sote-ICT:n kokonaiskustannukset koko maassa
 - jakautuminen kehittämis- ja ylläpitokustannuksiin
 - laskettu asukaskohtaisten keskiarvo- ja mediaanikulujen pohjalta
- Sote-ICT:n kehittämiskustannusten osuus ICT:n kokonaiskuluista
- Sote-ICT:n ylläpitokulujen osuus ICT:n kokonaiskuluista
- Kehityskulujen kasvuprosentti 2015 vs. 2016
- Ylläpitokulujen kasvuprosentti 2015 vs. 2016
- Sote-ICT-budjetin osuus koko organisaation budjetista
- Kehityskulut 2015 / organisaation toiminta-alueen väestöpohja (e/asukas)
- Ylläpitokulut 2015 / organisaation toiminta-alueen väestöpohja (e/asukas)
- Kehityskulut 2015 / koko organisaation henkilöstömäärä (e/hlö)
- Ylläpitokulut 2015 / koko organisaation henkilöstömäärä (e/hlö)
- Sote-ICT-henkilöstön osuus ICT-henkilöstöstä
- Sote-ICT-henkilöstön osuus koko organisaation henkilöstöstä
- Sote-ICT-budjetin osuus koko organisaation budjetista - 2015

2.6 Näin kyselyyn vastattiin

Kyselyyn vastasi yhteensä 43 organisaatiota: 19 Sairaanhoitopiiriä, 19 kuntaa ja 8 kuntayhtymää. Alla tarkemmin saadut vastaukset/lähetetyt kyselyt organisaatioittain.

Sairaanhoitopiirit (19/20)

- Sairaanhoitopiirien yhteenlaskettu asukasluku: 5 442 837
- 19/20 shp:iä mukana, Itä-Savon shp ei mukana
- Kyselyyn vastanneiden shp:ien asukasluku: 5 398 786
- Peitto 99,2 %

Kunnat (19/53)

- Kyselyyn valittujen ja kaikkien kuntien asukasluvut: 3 867 328 ja 5 474 400
- Kyselyyn vastanneiden kuntien asukasluku: 2 002 024
- Peitto: 52,4 % kyselyyn valituista ja 36,6 % kaikista kunnista.
- Jos lasketaan mukaan kuntayhtymien kattama asukasluku, peittoluvut ovat 56,5 % ja 39,4 %

Kuntayhtymät (8/24)

- 8 kpl vastanneita, kysely lähetettiin 24:lle.
- Peitto: asukaslukupeitto huomioitu kuntien puolella.

Varsinainen tiedonkeruukysely ja saatekirje löytyy liitteestä 1.

Kyselyn tuloksia tarkastellaan tarkemmin seuraavassa kappaleessa.

3. Sote-ICT-kulut ja tunnusluvut

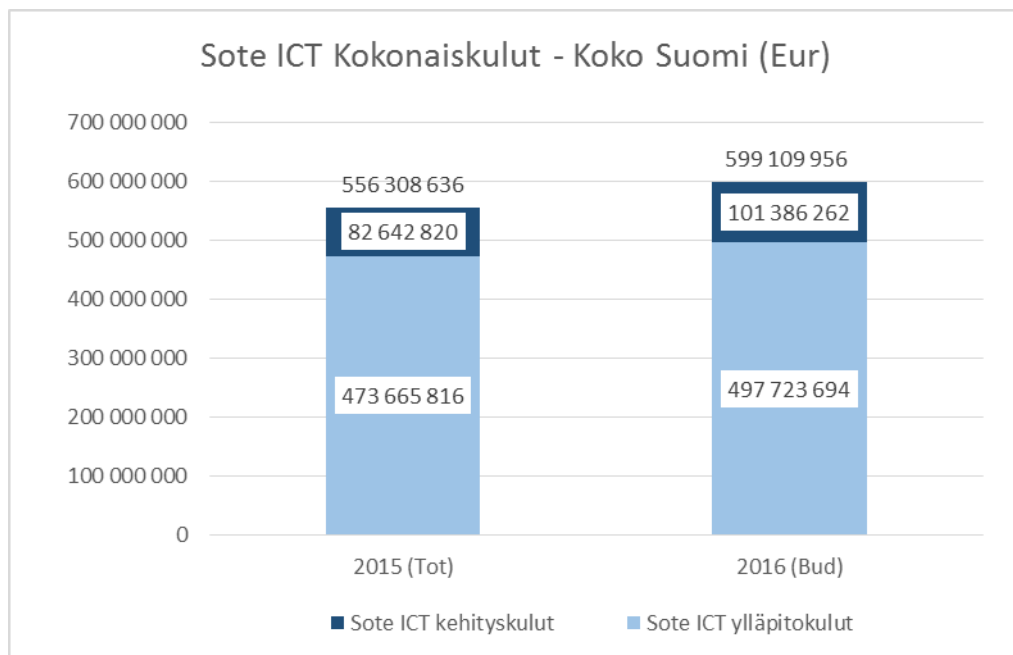
3.1 Laskennallinen arvio koko Suomen sote-ICT-kuluista

Koko Suomen sote-ICT-kulut vuosina 2015 ja 2016 arvioitiin laskemalla kunnista ja sairaanhoitopiireistä ilmoitettujen lukujen pohjalta kulujen keskiarvo asukasta kohden. Kulut laskettiin myös käyttämällä kulujen mediaania asukasta kohden. Tässä esitetty keskiarvoon perustuvat luvut.

Näin laskettuna koko Suomen julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon ICT-kulut vuonna 2015 ovat kehittämisen osalta noin 82,6 milj € ja ylläpidon osalta noin 473,7 milj €. Kokonaisuutenaan julkisen sote-ICT-kulut ovat siis noin 556,3 milj € vuodessa.

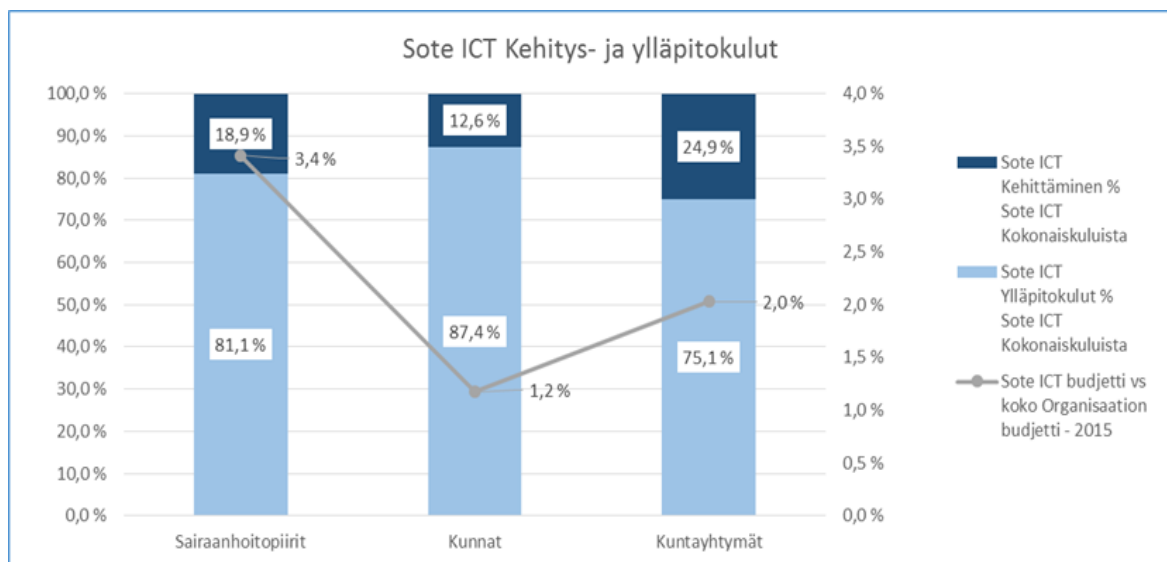
Vastaavasti laskien vuoden 2016 budjetoidut kulut jakautuvat seuraavasti: kehittäminen noin 101,4 milj € ja ylläpito 497,7 milj €. Yhteensä siis 599,1 milj € vuodelle 2016. Budjetoitua kasvua vuodesta 2015 olisi kaiken kaikkiaan noin 7,7 %.

Kuntien ja sairaanhoitopiirien omistamien tietotekniikkayhtiöiden osuuden liikevaihdosta arvioidaan olevan yhteensä n. 180 Milj€.

3.2 Sote-ICT-kulut

Seuraavassa kuvassa on esitetty vastaajaorganisaatioiden sote-ICT-kulujen keskimääräinen prosentuaalinen jakautuminen kehitys- ja ylläpitokuluihin. Lisäksi kuvasta selviää, mikä on sote:n ICT-budjetti koko organisaation budjetista keskimäärin eri vastaajaryhmissä.

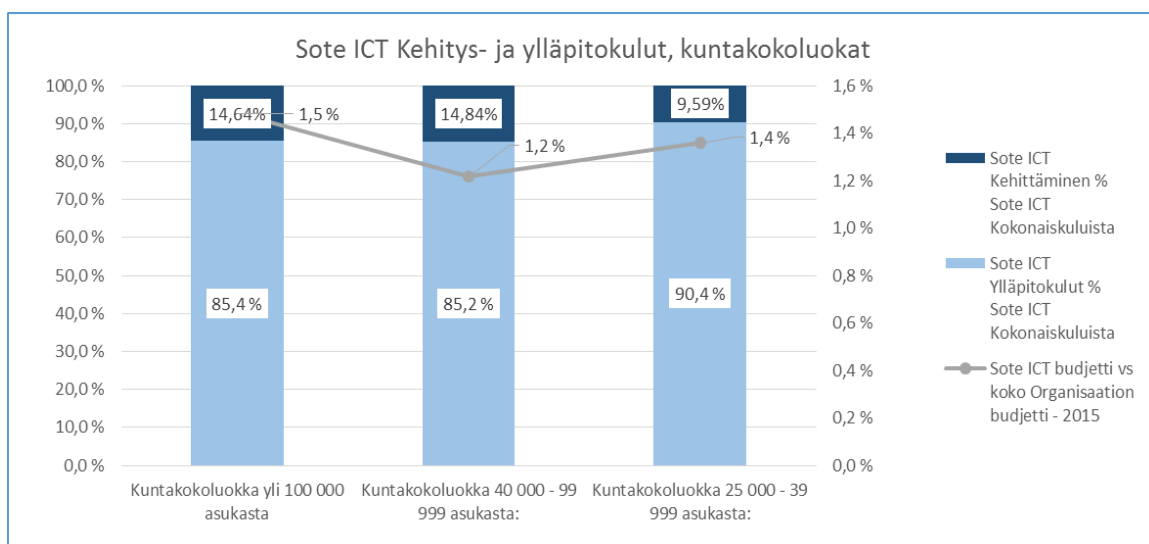
Kuten kuvasta selviää on sairaanhoitopiireissä sote-ICT-budjetin osuus (3,4 %) koko organisaation budjetista huomattavasti suurempi kuin kunnissa tai kuntayhtymissä. Kuntayhtymien sote-ICT-budjetti on toiseksi suurin kuntien jäädessä keskimääräisessä vertailussa viimeiseksi. Erot selittyvät osaltaan sairaanhoitopiirien roolista, mutta myös muiden ICT-kulujen merkittävästä osuudesta kunnilla ja kuntayhtymissä. Osa sote-ICT-kuluista jyvittyy myös muiden ICT-kulujen piiriin. Lisäksi voidaan todeta, että kuntayhtymillä on keskimääräinen sote-ICT:n kehitysosuus suurempi kuin sairaanhoitopiireillä tai kunnilla.

Seuraavassa kuvassa on esitetty sote-ICT-kulujen keskimääräinen prosentuaalinen jakautuminen kehitys- ja ylläpitokuluihin kuntakokoluokittain.

Kyselyssä kunnat jaettiin seuraavan asukaslukujaottelun perusteella:

- Suuret yli 100 000 asukkaan kunnat
- Keskikokoiset 40 000 – 99 999 asukkaan kunnat ja
- Pienemmät 25 000 – 39 999 asukkaan kunnat.

Poikkeuksena aiempiin Kuntaliiton kyselyihin/tutkimuksiin, tässä alin kuntakokoluokka alkaa vasta 25 000 asukkaan kunnista, koska kysely lähetettiin vain tätä suuremmille kunnille.

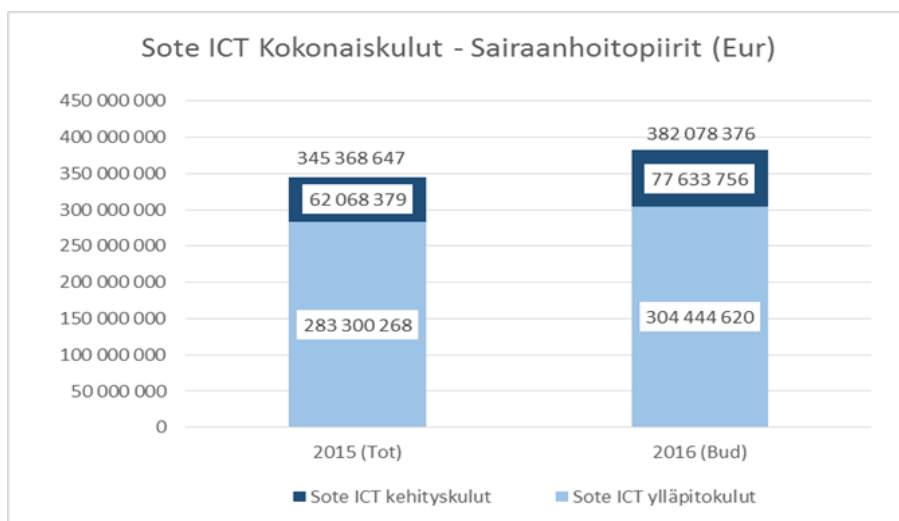

3.3 Sairaanhoitopiirien yhteenlasketut sote-ICT-menot

Seuraavassa laskelmassa on esitetty sairaanhoitopiirien sote-ICT:n kokonaiskulut vuodelta 2015 sekä budjetoidut kulut vuodelle 2016. Laskelmassa on mukana 19/20 sairaanhoitopiiriä, jotka kattavat 99,2 % sairaanhoitopiirien alueella asuvasta väestöstä.

Kaiken kaikkiaan sote-ICT:n kulut sairaanhoitopiireissä ovat kehittämisen osalta ovat hieman yli 62 milj € ja ylläpidon osalta noin 283 milj €. Kokonaisuutenaan sote-ICT-kulut ovat sairaanhoitopiirien osalta noin 345 milj € vuodessa.

Kehityskulut sairaanhoitopiireissä budjetoitu vuodelle 2016 25,1 % sekä ylläpitokulut 7,5 % suuremmiksi. Yhteensä sote-ICT:n budjetoidut kokonaiskulut ovat 10,6 % suuremmat vuonna 2016.

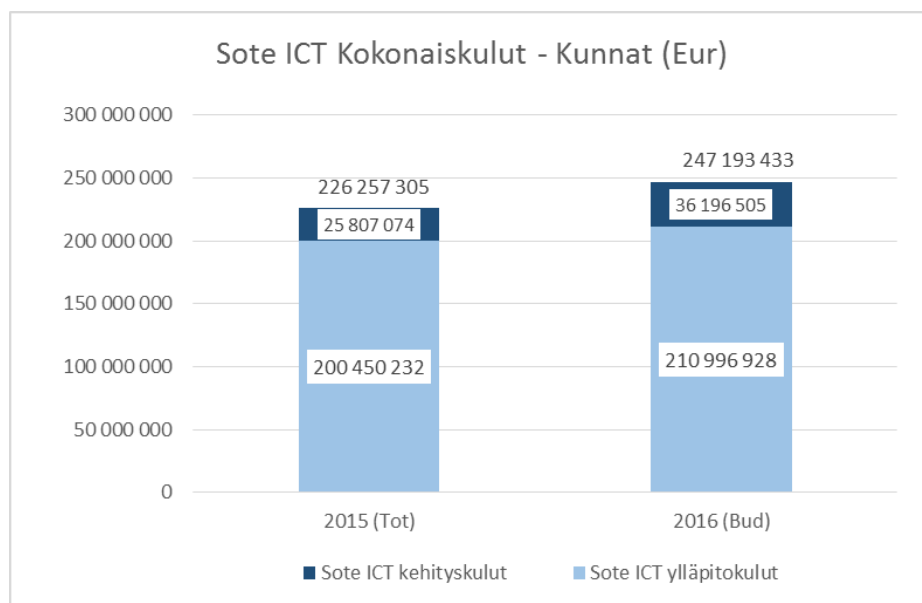
3.4 Kuntien yhteenlasketut sote-ICT-menot

Kuntien laskelmassa on mukana 19 kuntaa, jotka kattavat 36,6 % kaikkien kuntien väestöstä.. Kehityskulut kunnissa budjetoitu vuodelle 2016 43,5 % sekä ylläpitokulut 3,3 % suuremmiksi. Yhteensä sote-ICT:n budjetoidut kokonaiskulut ovat 8,4 % suuremmat vuonna 2016.

Kaikkien kuntien sote-ICT-kulut vuosina 2015 ja 2016 arvioitiin laskemalla ilmoitettujen lukujen pohjalta käyttäen kulujen keskiarvoa per asukas. Tällöin siis oletetaan samanlaisen kulurakenteen olevan muissakin kunnissa. Näin laskettuna kaikkien kuntien sote-ICT:n kulut vuonna 2015 ovat kehittämisen osalta noin 26 milj € ja ylläpidon osalta noin 200 milj €. Kokonaisuutenaan sote-ICT-kulut ovat kuntien osalta siis noin 226 milj € vuodessa.

Vastaavasti laskien vuoden 2016 budjetoidut kulut jakautuvat seuraavasti: kehittäminen noin 36 milj € ja ylläpito 211 milj €. Yhteensä näistä tulee 247 milj €. Budjetoitua kasvua olisi kaiken kaikkiaan noin 9 %.

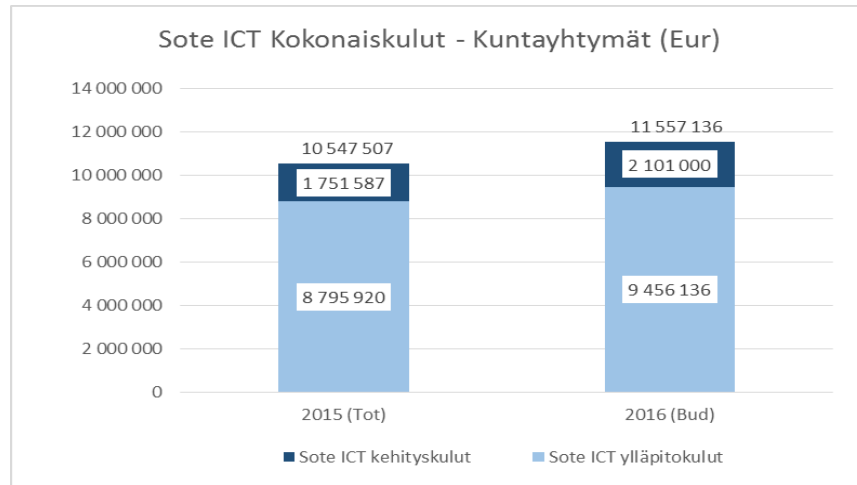
Seuraavassa kuvassa on esitetty laskennallinen arvio kaikkien kuntien sote-ICT kuluista.

3.5 Muiden sote-kuntayhtymien yhteenlasketut sote-ICT-menot

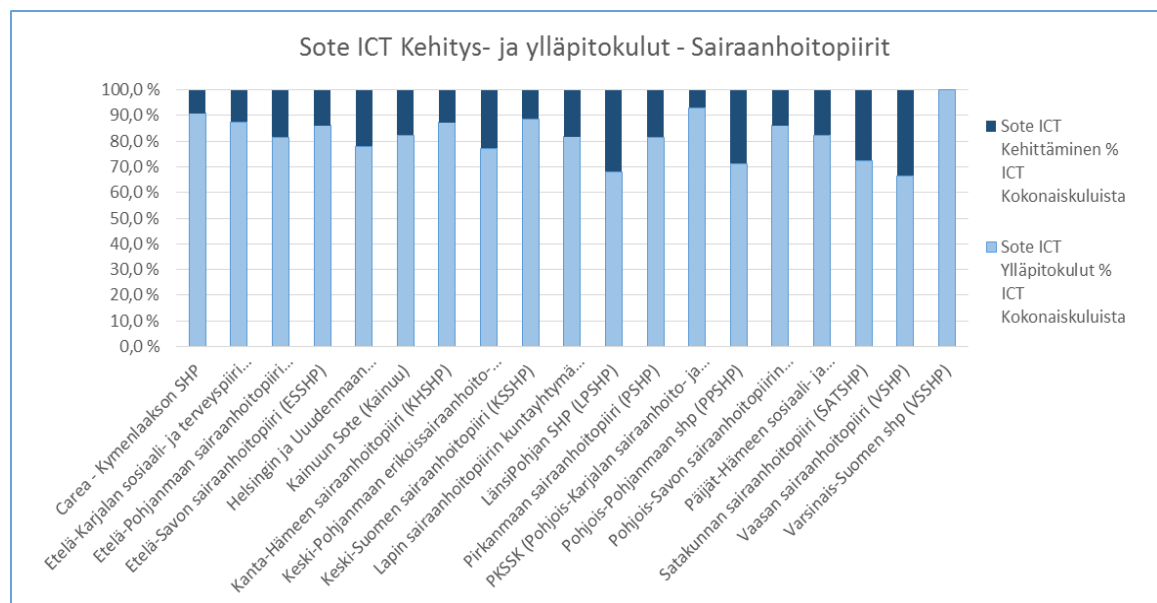
Kuntayhtymien laskelmassa oli mukana 8 organisaatiota. Vastaajien joukossa oli terveyskeskuskuntayhtymiä, sote-kuntayhtymiä ja kehitysvammahuolto-yhtymiä.

Kehityskulut budjetoitu 19,9 % sekä ylläpitokulut 7,5 % suuremmiksi. Yhteensä sote-ICT:n budjetoidut kokonaiskulut ovat 9,6 % suuremmat vuonna 2016.

3.6 Sairaanhoidopiirien sote-ICT-kehitys- ja ylläpitokulut

Selvitettäessä vastaajaorganisaatioiden sote-ICT-kulujen jakautuminen kehitys- ja ylläpitokuluihin voidaan havaita erittäin suuria vaihteluita organisaatioittain. Tämä selittyy osaltaan merkittävillä kehitysinvestointihankeilla, joita osassa organisaatioista on toteutettu viimeisten vuosien aikana. Myös valtakunnalliset kehityshankkeet ja niihin varautuminen näkyy vahvasti kehityskulujen osuudessa suhteessa ylläpitokuluihin.

Sairaanhoitopiirit on tässä esitetty aakkosjärjestyksessä. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä ei ollut eriteltäviä kehityskuluja, koska investoinnit/kehitys on ulkoistettujen palveluiden tuottajan vastuulla, ja näin ollen sisältyvät ylläpitokuluihin.

Sairaanhoitopiirien keskiarvot ja vaihteluväli

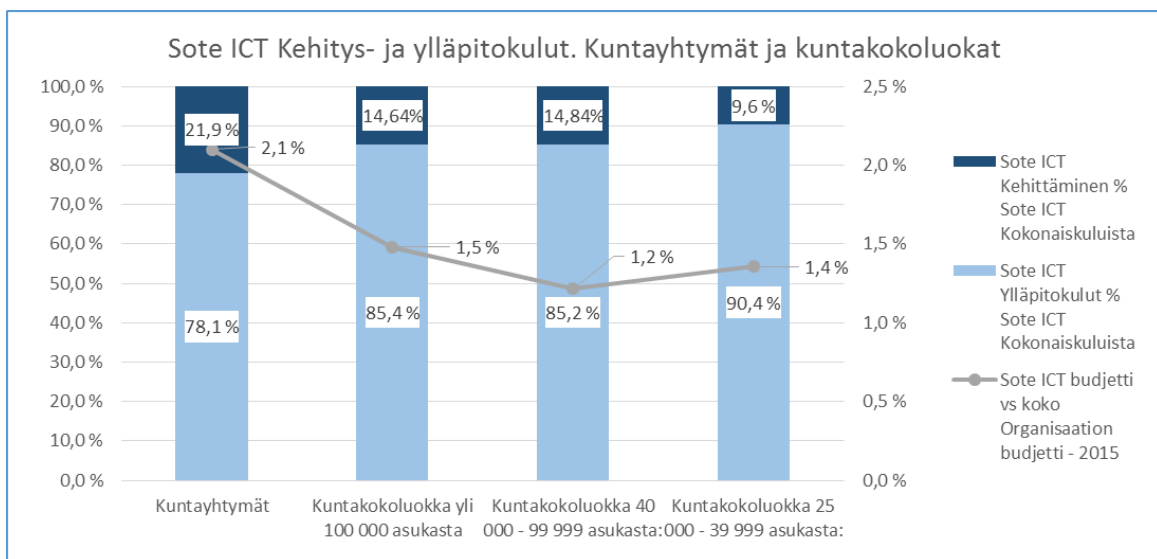
- sote-ICT:n kehittämiskulujen osuus ICT:n kokonaiskuluista: keskiarvo 17,8 %, vaihteluväli 0 – 33,5 %
- sote-ICT:n ylläpitokulut ICT:n kokonaiskuluista: keskiarvo 82,2 %, vaihteluväli 66,5 – 100 %

3.7 Kuntien ja muiden sote-kuntayhtymien sote-ICT-kehitys- ja ylläpitokulut

Kun tarkastellaan kuntien ja muiden sote-kuntayhtymien sote-ICT-kulujen jakautumista kehitys- ja ylläpitokuluihin voidaan havaita vieläkin merkittävämpiä eroja eri organisaatioiden välillä. Erot ovat suurimmillaan yli 50% luokkaa, mitä voidaan pitää jo todella merkittävänä. Mielenkiintoista tuloksissa on myös se, että erot jakautuivat tasaisesti kuntien ja kuntayhtymien välillä.

Kuntien keskiarvot ja vaihteluväli

- sote-ICT:n kehittämiskulujen osuus ICT:n kokonaiskuluista: keskiarvo 12,9 %, vaihteluväli 2,4 – 40,0 %

- sote-ICT:n ylläpitokulut ICT:n kokonaiskuluista: keskiarvo 87,1 %, vaihteluväli 60 – 97,6 %

Kuntayhtymien keskiarvot ja vaihteluväli

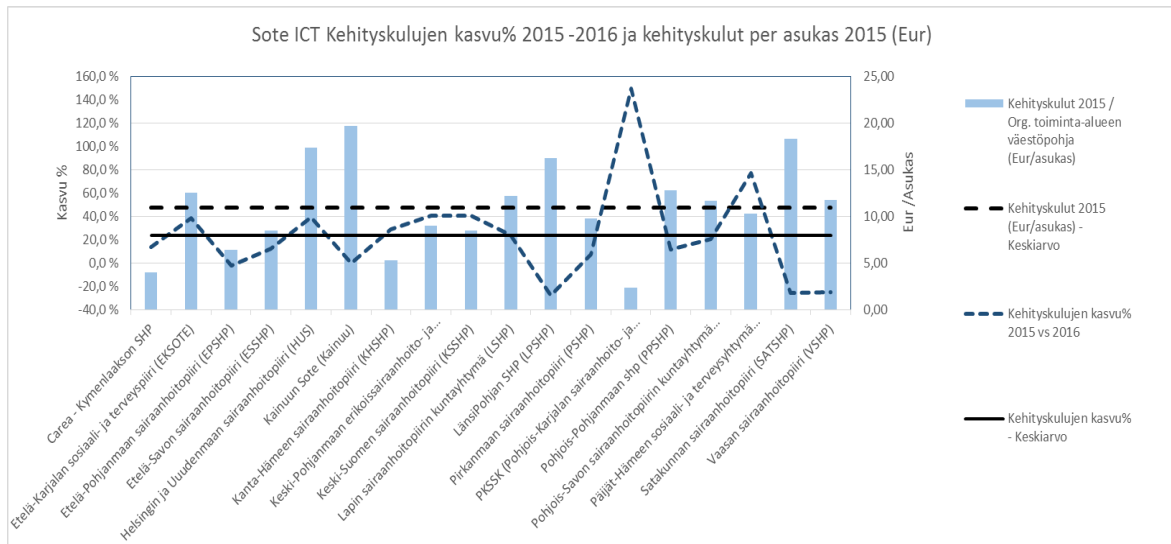
- sote-ICT:n kehittämiskulujen osuus ICT:n kokonaiskuluista: keskiarvo 21,9 %, vaihteluväli 0 – 60,3 %
- sote-ICT:n ylläpitokulut ICT:n kokonaiskuluista: keskiarvo 78,1 %, vaihteluväli 39,7 – 100 %

3.8 Sairaanhoidopiirien sote-ICT-kehityskulujen kasvu vuodesta 2015 vuoteen 2016 ja kehityskulut per asukas 2015

Seuraavassa kaaviossa on tarkasteltu tarkemmin sairaanhoidopiirien sote-ICT:n budjetoitujen kehityskulujen prosentuaalista kasvua vuosien 2015 - 2016 välillä sekä kehityskuluja per asukas vuoden 2015 aikana.

Keskiarvot: kehityskulut 2015 (e/asukas) 10,96 Eur ja budjetoitujen kehityskulujen kasvuprosenttien keskiarvo 23,7 %.

Budjetoitujen kulujen kasvun osalta voidaan huomioda keskimääräinen kulujen nousu vuoden 2016 aikana. Mielenkiintoista olisi tarkastella lähemmin kehityskulujen kasvun syitä tilanteiden ollessa hyvinkin erilaisia sairaanhoidopiireittäin.

Graafissa kehityskulujen suurimmasta kasvuprosentista vastaa PKSSK (Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä), jossa suuren kasvuprosentin aiheuttaa selkeästi pienimmät kehityskulut vuonna 2015 ja kehityshankkeiden siirto vuodelle 2016.

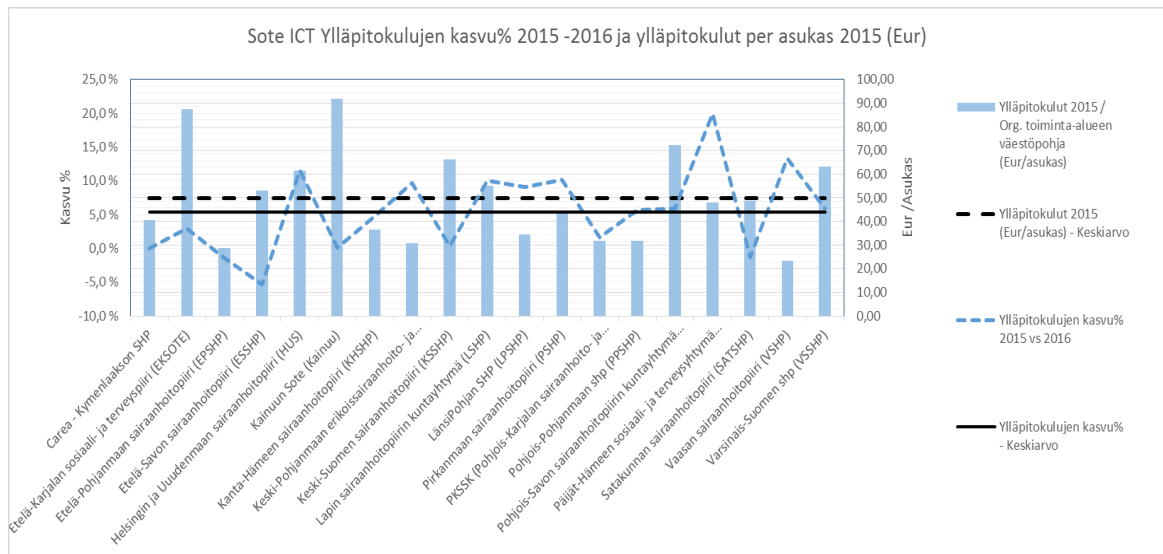
Kaiken kaikkiaan voidaan todeta että kehittämisen osuus eri organisaatioissa vaihtelee todella paljon. Kehityskulujen osuuden ollessa enimmillään 33,5 % ja vastaavasti osassa organisaatioista alimillaan 0%, jonka voidaan tosin tulkita tarkoittavan sitä ettei kehittämiskustannuksia ole eritelty kokonaismenoista. Yleisemmin tulee huomioda myös se, että kaikissa organisaatioissa ei kyetty selkeästi erityttämään kehityskuluja ylläpitokuluista, mikä kävi esille myös saadussa

palautteessa. Mielenkiintoista on kuitenkin se, että osalla organisaatioista ollaan kuitenkin selkeästi valmiimpia panostamaan kehitykseen ja täten valmiimpia varautumaan myös tuleviin muutoksiin ja niiden asettamiin haasteisiin.

3.9 Sairaanhoidopiirien sote-ICT:n ylläpitokulujen kasvu vuodesta 2015 vuoteen 2016 ja ylläpitokulut per asukas 2015

Seuraavassa kaaviossa on tarkasteltu tarkemmin sairaanhoidopiirien sote-ICT :n budjetoitujen ylläpitokulujen prosentuaalista kasvua vuosien 2015 - 2016 välillä sekä ylläpitokuluja per asukas vuoden 2015 aikana.

Keskiarvo: ylläpitokulut 2015 (e/asukas) 49,91 e ja ylläpitokulujen kasvuprosenttien keskiarvo 5,4 %.

Voidaan todeta, että myös ylläpitokulujen osuus ICT:n kokonaiskuluista eri organisaatioissa vaihtelee todella paljon. Ylläpitokulujen osuuden ollessa enimmillään 100 % ja vastaavasti osassa organisaatioista alimillaan 66,5 %. Budjetoitujen ylläpitokulujen kasvaessa keskimäärin, olisi mielenkiintoista tarkastella lähemmin ylläpitokulujen kasvun ja varsinkin laskun syitä sairaanhoidopiireittäin. Tulisi selvittää, miten pystytään pienentämään ylläpitokuluja pitäen sama palvelutaso tai jopa parantaa sitä.

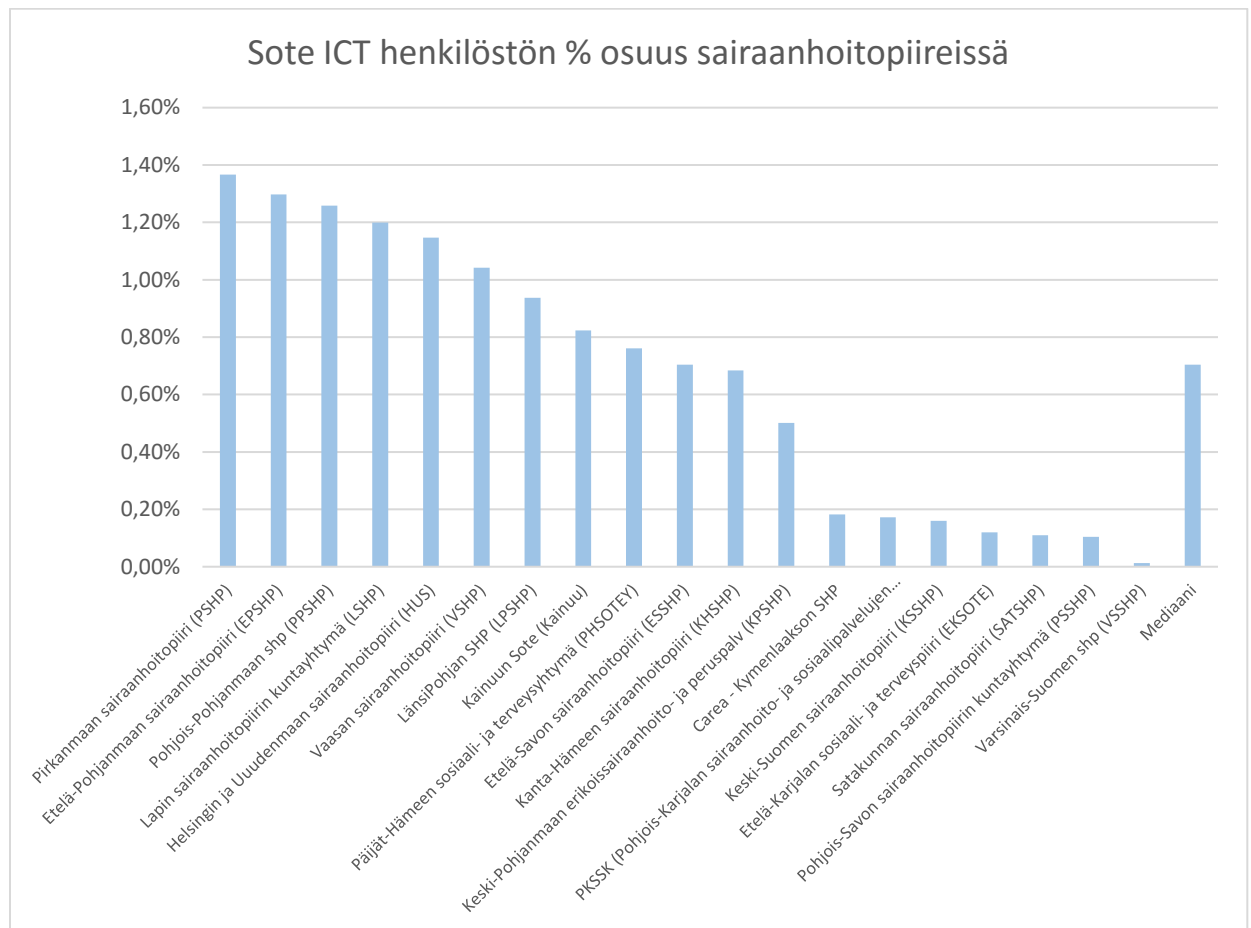
3.10 Organisaatioiden ICT-henkilöstön määristä

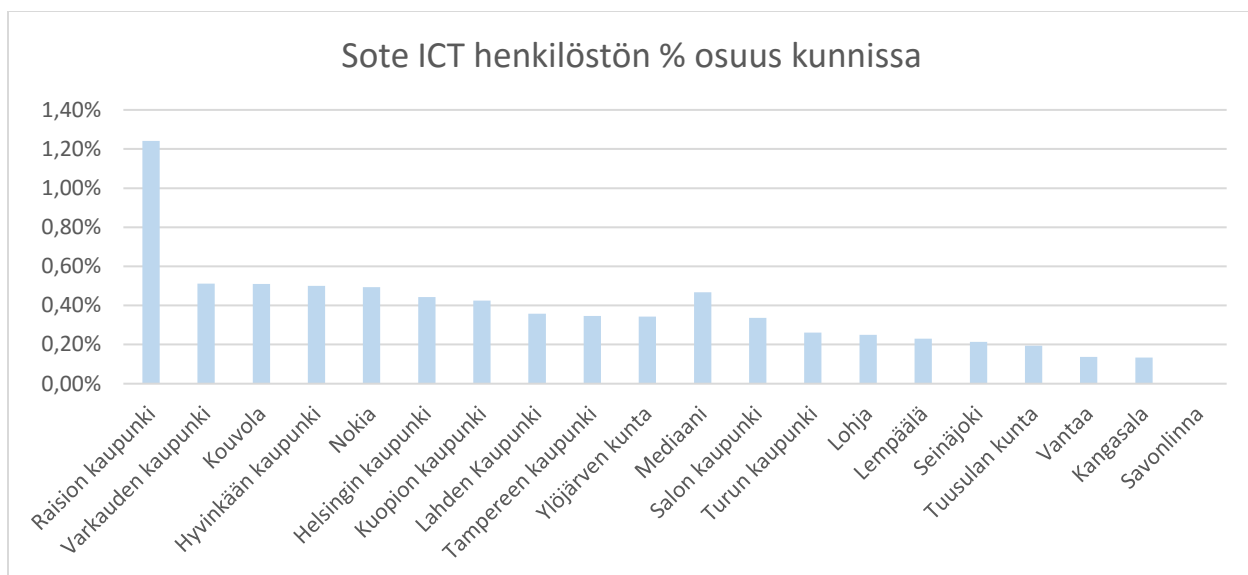
Kyselyssä pyydettiin täyttämään erittely organisaation ICT-henkilöstön määrästä ja niiden jakautumisesta koko ICT:n ja sote-ICT:n kesken.

Sairaanhoidopiirien ja kuntien oman ICT-henkilöstön määrä vaihteli merkittävästi sairaanhoidopiireissä yhden (Varsinais-Suomi) ja 258 (HUS) työntekijän välillä. Kunnissa vastaava väli oli nolla (esim. Savonlinna) ja 70 (Helsinki).

Myösi sote-ICT-henkilöstön osuus koko organisaation työntekijämäärästä vaihteli merkittävästi mediaanin ollessa sairaanhoidopiireissä 0,7% (yksi Sote-ICT työntekijä 131 työntekijää kohden) ja kunnissa 0,34% (yksi Sote-ICT-työntekijä 290 työntekijää kohden).

Kunnissa sote-ICT:tehtävissä työskenteli keskimäärin 28 % kaikesta ICT-henkilöstöstä. Rajanveto varsinkin pienemmissä organisaatioissa lienee varsin haasteellista, koska yhdellä henkilöllä voi olla useampia ICT ja sote-ICT- työtehtäviin liittyviä rooleja.

Tarkasteltaessa organisaatioittain Sote-ICT-työntekijöiden ja Sote-ICT-menojen suhdetta ei näiden kahden välillä havaittu riippuvuutta.

Kaikenkaikkiaan tällä hetkellä soten julkisissa organisaatioissa tietohallinto ja ICT tehtävissä arvioidaan työskentelevän noin 1800 henkilöä, joista noin 700 työskentelee kuntien ja sairaanhoitopiirien omistamissa tietotekniikkayhtiöissä. Vertailun vuoksi voidaan todeta, että sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinto- ja ICT tehtävissä valtionhallinnon organisaatioissa työskentelee yhteensä noin 150 henkilöä.

3.11 Sote-erittelyistä

Kyselyssä pyydettiin täyttämään myös erittely ICT-kuluista ja niiden jakautumisesta ja sosiaalitoimeen ja terveydenhuoltoon. Tarkempi jaottelu on kuvattu tiedonkeruupohjassa, liitteenä. ICT-kulujen jakautumisessa käytettiin samaa mallia kuin valtionvarainministeriön loppuvuodesta 2015 keräämässä kyselyssä, tulosten vertailtavuuden aikaansaamiseksi. Kyselyssä pyydettiin tietoja kulujen jakautumisesta eri osa-aluiden kuten verkkojen, palvelimien jne. osalta. Tämän osalta vastausprosentit olivat kohtuullisen hyvät.

Jaottelu sote:n sektorien osalta koettiin kuitenkin erityisen haastavaksi, koska tietoja ei ole saatavilla suoraan tietojärjestelmistä. Tämän vuoksi jaottelu sote -osioihin jäi puuttumaan puolelta vastaajista (23/46). Täten ei saatu tutkimuksen kannalta riittävän yhtäläistä tietoa.

Toteutuneiden sote-ICT-kustannusten erittelyt on laskettu yhteen erittelyyn valittujen ryhmien puitteissa (ICT-laitteet ja palvelut alaryhmittäin sekä Tietojärjestelmät ja –palvelut alaryhmittäin), mutta kerättyjen tietojen laatuhaasteista johtuen, tulee tuloksiin suhtautua varauksin.

Huomioita vastauksista:

- ICT-kulujen erittely toimitettu shp:eillä 68%, kunnilla 84% ja kuntayhtymillä 100 %:sesti
- so-te jako - puuttuu monelta (23/46) – vaikea saada tietoja järjestelmistä
- erottelukyvyykyys (esim. sote-ICT-henkilöstön määrä) kohtuullisen hyvä

4. Tulokset ja johtopäätelmät

Yleisesti voidaan todeta, että kuntien osalta sote-ICT-kulujen selvittäminen koettiin haasteelliseksi ja niiden yksityiskohtainen tulkitseminen on haastavampaa kuntien ja kuntayhtymien kuin sairaanhoitopiirien osalta.

Tämä osaltaan selittyy kuntien ICT-kulujen jakautumisesta eri toimialojen kustannuksiin ja ns. piilokulujen osuudesta kokonaisuudessa. Osa kuluista joudutaan kirjaamaan parhaan mahdollisen arvion pohjalta tarkan seurannan puuttuessa. Myös henkilöstökulujen osalta esiintyi haasteita, koska osa ICT-henkilöstöstä toimii tehtävässään jonkin muun tehtävän ohessa. Myös kuntien kirjauskäytännöt vaihtelevat runsaasti. Vuoden 2016 alusta lähtien kuntien taloushallinnon kirjaamisen osalta ollaan kuitenkin kehitetty käytäntöjä, joiden avulla tulevaisuudessa voitaisiin paremmin seurata ICT-kulujen jakautumista myös kuntasektorilla.

4.1 Yleisiä huomioita vastauksista

Kuten aiemminkin on todettu koettiin tietojen yksityiskohtainen kerääminen haasteelliseksi erityisesti kuntien ja kuntayhtymien osalta. Kaiken kaikkiaan vastauksia saatiin kuitenkin hyvin kerättyä ja vastausprosentit olivat suhteellisen korkeat. Myös tietojen oikeellisuus koettiin suhteellisen hyväksi.

Huomioita vastauksista:

- tiedonkeruutaulukon pääsivulle noin 90% pyydetyistä luvuista annettu
- so-te jako - puuttuu monelta – vaikea saada tietoja järjestelmistä
- erottelukyvyykyys (esim sote-ICT-henkilöstö) kohtuullisen hyvä
- ICT-kulujen erittely toimitettu shp:eillä 68%, kunnilla 84% ja kuntayhtymillä 100%
- jako kehitys- ja ylläpitokuluihin: 2015 toteutuneissa ja 2016 budjetoiduissa onnistuu
- 2017 - 2018 kehityskulut saatu noin 50% vastanneilta

4.2 Palautteet

Kyselyssä pyydettiin myös palautetta alla taulukoituihin kysymyksiin.

Yhteenveto, kuinka vastattiin:

Miten helposti kysytyt kustannustiedot löytyivät ?	Vaatiko tietojen löytyminen keräämistä useasta lähteestä?	Mikä on vastaajaorganisaation tarve hyödyntää kyselyn tuloksia?	Onko organisaatiolla menossa ICT kustannusseuran kehittämisestä?	Näettekö miten tarpeellinen organisaatiollemme on 2. vaiheen kehitys, eli yhtenäisten menetelmien ja mallien kehittäminen?	Kiinnostus osallistumisesta 2. vaiheeseen, mahdollisuus osallistua asiantuntijatyöpanoksella projektiin?
Helposti: 7	Kyllä: 29	Tarvetta on: 20	On: 11	Tarpeellista: 19	Kiinnostaa osallistua: 13
Työläästi: 25	Ei: 3	Ei: 6	Ei: 20	Ei tarvetta: 7	Ei kiinnosta: 3
Ei vastausta: 14	Ei vastausta: 14	Ei vastausta: 20	Ei vastausta: 15	Ei vastausta: 20	Ei resursseja: 7
					Ei vastausta: 23

Lisäksi vapaassa palautteessa nousi esiin varsinkin tiedonkeruutaulukon 2. välilehti, jonka ICT-kustannusten jaottelu koettiin vaikeaksi. Järjestelmät eivät tue suoraan käytettyä jaottelua ja täyttäminen oli työlästä ja tarvittiin useita tietolähteitä.

Palautteesta nousee myös esiin tarve hyödyntää kyselyn tuloksia sekä jatkokehityksen (yhtenäiset menetelmät ja mallit) tarpeellisuus organisaatioille. Kiinnostustakin osallistua kehitystyöhön ilmoitti neljäsosa vastanneista.

4.3 Johtopäätöksiä

Sairaanhoitopiireissä sote-ICT-budjetin osuus (3,4 %) koko organisaation budjetista oli huomattavasti suurempi kuin kunnissa tai muissa sote kuntayhtymissä. Erot selittyvät osaltaan teknologian merkittävästä ja kasvavasta roolista osana erikoissairaanhoidon tutkimuksia ja hoitoa. Osa sote-ICT-kuluista jyvittyi myös muiden ICT-kulujen piiriin.

Selvitettäessä vastaajaorganisaatioiden sote-ICT kulujen jakautumista kehitys- ja ylläpitokuluihin, voidaan havaita erittäin suuria vaihteluita organisaatioittain. Tämä selittyy osaltaan merkittävillä kehitysinvestointihankeilla, joita osassa organisaatioista on toteutettu viimeisten vuosien aikana. Myös valtakunnalliset kehityshankkeet ja niihin varautuminen näkyy vahvasti kehityskulujen osuudessa suhteessa ylläpitokuluihin.

Kun tarkastellaan kuntien ja kuntayhtymien sote-ICT-kulujen jakautuminen kehitys- ja ylläpitokuluihin voidaan havaita vieläkin merkittävämpiä eroja eri organisaatioiden välillä. Erot ovat suurimmillaan yli 50% luokkaa. Mielenkiintoista tuloksissa on myös se että erot jakautuivat tasaisesti kuntien ja kuntayhtymien välillä.

Kehittämisen osuus eri organisaatioissa vaihtelee todella paljon. Kehityskulujen osuuden ollessa enimmillään 33,5 % ja vastaavasti osassa organisaatioista alimillaan 0 %, voidaan tulkita tarkoittavan sitä, ettei kehittämiskustannuksia ole eritelty kokonaismenoista. Yleisemmin tulee huomioida myös se, että kaikissa organisaatioissa ei ole kyetty selkeästi eriyttämään kehityskuluja ylläpitokuluista, mikä kävi esille myös saadussa palautteessa. Mielenkiintoista on kuitenkin se, että osassa organisaatioista ollaan kuitenkin selkeästi valmiimpia panostamaan kehitykseen ja täten valmiimpia varautumaan myös tuleviin muutoksiin ja niiden asettamiin haasteisiin.

Voidaan todeta, että myös ylläpitokulujen osuus ICT:n kokonaiskuluista eri organisaatioissa vaihtelee todella paljon. Ylläpitokulujen osuuden ollessa enimmillään 100 % ja vastaavasti osassa organisaatioista alimillaan 66,5 %. Ylläpitokulujen kasvaessa keskimäärin, olisi mielenkiintoista tarkastella lähemmin ylläpitokulujen kasvun ja varsinkin laskun syitä sairaanhoitopiireittäin. Tulisi selvittää, miten pystytään pienentämään ylläpitokuluja pitäen palvelutaso samana tai jopa parantaa sitä.

4.4 Suositukset ja ehdotetut jatkotoimenpiteet

Kyselyn tuottamien tietojen analysoinnin pohjalta nousee esille seuraavia suosituksia ja ehdotuksia jatkotoimenpiteiksi. Seuraavassa on ryhmitelty suositukset ja jatkotoimenpiteet kuntia, kuntien yhteistyötä ja kansallista tasoa koskeviksi:

Kunnat

- Käytännöt ja kirjausohjeet tulee olla samat toimialoittain koko kunnassa. Muuten tulosten vertailukelpoisuus katoaa.

Kuntien yhteistyö

- Tulisi muodostaa JHS:ään perustuvia esimerkkejä tilikarttarakenteesta ja kirjauskäytännöistä. Luokittelua ei tulisi tehdä vain vain ylätasolla vaan myös alemmilla tasoilla.
- Tililuettelomalli tulisi päivittää kunnille ja kuntayhtymille ICT-näkökulmalla, jotta kulujen tarkempi erottelu olisi mahdollista.
- Organisoitumismallit tulisi olla tiedossa, mikä mahdollistaisi vertailukelpoisuuden.
- Aikasarjaa tarkasteltava – onko vertailukelpoista tietoa saatavilla?

Kansallinen taso

- Maakuntahallinnot – yhteiset ohjeistukset talouden ohjausta varten. Tulee tietää yksityiskohtaisesti kulurakenne (myös ICT-kulut) palveluiden tuotteistamiseen.
- Tietohallinnon palvelut tulisi olla määritelty ja luokiteltu eri organisaatiotasoilla (maakunta, kunnat ja kuntayhtymät) kustannusseurannan mahdollistamiseksi.
- Tulisi määritellä mittaristot, joiden avulla voitaisiin vertailla eri organisaatiotyyppejä.

4.5 Jatkokehityksestä

Tiedonkeruun ja varsinkin erittelyiden haasteellisuus indikoi tarvetta jatkokehitykselle, jossa kehitettäisiin yhtenäinen malli ja menetelmät sote-ICT-kulujen seurannalle. Yhtenäiset menetelmät voisivat myös auttaa jakamaan parhaita käytäntöjä ensisijaisesti kulujen ja kannattavuuden seurannassa, mutta myös toimittajayhteistyössä ja hankinnoissa.

Mielenkiintoista olisi tarkastella lähemmin kehityskulujen kasvun syitä tilanteiden ollessa hyvinkin erilaisia sairaanhoitopiireittäin. Myös ylläpitokulujen kasvaessa keskimäärin, olisi mielenkiintoista tarkastella yksityiskohtaisemmin ylläpitokulujen kasvun ja varsinkin laskun syitä sairaanhoitopiireittäin. Tulisi selvittää, miten pystytään pienentämään ylläpitokuluja pitäen palvelutaso samana tai jopa parantamaan sitä.

Tuloksia ja saatuja palautteita analysoitaessa esille nousee väistämättä myös viestintään liittyvät kehitystarpeet. Jatkokehityksen kannalta ja tietojen keruun selkeyttämiseksi, olisi syytä miettiä, kuinka viestintää hankkeen osalta voitaisiin tehostaa. Oleellista olisi selvittää muun muassa mikä on viestinnän kärki?

Positiivinen kärki tulee löytää (esimerkiksi vertailu muiden maiden vastaaviin toimintoihin - sote-ICT-kulut ovat kohtuullisia - sote-kulut pienempiä kuin Ruotsissa?)

- Voidaan käyttää vertailuun samakaltaisten organisaatioiden välillä.
- Poimitaan aikasarjasta vertailukelpoiset luvut. Löytyykö aiemmista selvityksistä sote-ICT-lukuja?
- Oleellista on esittää sote-ICT-kulut oikeassa kontekstissa ja esitettynä osana sote-sektorin kokonaiskuluja, jotta nähdään niiden oikea taso.

Tulosten tarkastelun kannalta voisi olla myös mielenkiintoista vertailla kerättyjä tuloksia muihin elinkeinoelämän sektoreihin verrokkien löytämiseksi.

Jatkossa selvityksissä voisi olla mielenkiintoista huomioida erilaisten ratkaisuiden ja kehityshankkeiden vaikuttavuutta ja tehtyjen investointien tuottavuutta suhteessa kuluihin. Pelkkien kustannusten avulla ei kuitenkaan saada erilaisten kehityshankkeiden kannalta oleellista tietoa kerättyä, koska niiden vaikuttavuus saattaa kuluista huolimatta olla moninkertainen tulevaisuudessa. ICT-kustannuksista puhuttaessa on myös hyvä huomioida ICT-toiminnan kokonaisvaikuttavuuden muutos viimeisten vuosien aikana. ICT-toiminnoista on tullut elinehto useimmille organisaatioille ja niiden rooli erillisestä tukipalvelusta on muuttunut

keskeiseksi liiketoimintaa/organisaatioiden ydintoimintaa tukevaksi tukitoimenpiteiksi samalla tavalla kuin esimerkiksi henkilöstöhallinto ja talous. ICT ei enää ole vain kulu, vaan yksi jokaisen organisaation ydintoiminnoista.

Lopuksi poimintoja palautteista.

Palautteiden pohjalta nousi muutamia jatkokehitykseen liittyviä hyötynäkökulmia:

” Mallien kehittäminen on tarpeen mutta tasoa pitää pohtia tarkkaan. Mikäli sote verotusmalli muuttuu , tarvitaan siellä laajoja palvelupaketteja maakuntien keskinäiseen vertailuun. ICT:ssä tarvitaan yksityiskohtaisia ja kattavia palvelu seurantoja. Muuten jokin kategoria on aina ns. "Muut hommat" ylikatolaari, joka vesittää koko vertailun.”

” Yhtenäisten mallien kehittäminen olisi varsin hyödyllistä. Vasta sellaisten käyttöönoton jälkeen voidaan päästä luotettavaan vertailuun.”

” Laadullinen kannattavuus ei selviä luvuista vaan toiminnan tehostumisesta. Liika tuijottaminen ICT-panostukseen antaa täysin väärän kuvan investointien kannattavuuslaskentaan. Esim. pitäisi seurata vaikka kirjaamisen virheiden vähenemistä

” Yhtenäisten menetelmien ja mallien kehittäminen uuden, syntyvän sote-organisaation puitteissa on perusteltua”

” Yhteisten menetelmien ja mallien kehittämisestä on hyötyä, jonka avulla saadaan mm. kansallisella tasolla vertailukelpoista tietoa ICT-palveluista aiheutuvista kustannuksista ja laajemmin tarkasteltuna jopa palveluiden vaikuttavuudesta. ”

”Erittäin tarpeellinen, koska sote-palvelut integroivana organisaationa tämä on mielenkiintoinen projekti tuotantokustannusten rakennetta ajatellen. Tällä hetkellä organisaatiot soveltavat kustannuserittelyjä eri tavalla ja yhteismitallisen tiedon saanti on liian vaikeaa”

”ICT-palveluiden tilikartta on määriteltävä selkeästi ja millä periaatteilla kullekin tilikohdalle kustannuksia kohdennetaan. Esim. missä vaiheessa palvelinpalvelu muuttuu järjestelmäpalveluksi tai telepalvelu verkkopalveluksi tai järjestelmäpalveluksi. Ja miten tietojärjestelmien sisällön ja käytön ohjaus otetaan kustannuksissa huomioon.”

5. Liitteet

5.1 Tiedonkeruupyyntö

Hyvät vastaanottajat,

Kuntaliitto ja AKUSTI-foorumi toteuttavat kuntien sote-toiminnan, sairaanhoitopiirien ja sote-kuntayhtymien tietohallinto- ja ICT-kustannusten laskentaa koskevan projektin.

Projektin tausta ja tavoitteet

ICT-kustannusten seurantaan sekä investointien kannattavuuden laskentaan on kehitetty erilaisia malleja ja laskentapohjia, joita käytetään kunnissa ja kuntayhtymissä vaihtelevasti. Siksi vertailukelpoisia tietoja kustannuksista ei ole saatavissa suoraan kuntatoimijoiden kirjanpidoista. Tehdyissä kuntien ICT-kustannusten kartoituksissa ei myöskään ole pystytty riittävän tarkasti erottelamaan sosiaali- ja terveydenhuollolle kohdistuvia kustannuksia.

Tarve riittävän kattavan ja yhdenmukaisen tiedon kokoamiseksi sote:n tietohallinto- ja ICT-menojen suuruudesta ja kohdentumisesta sekä niiden vertailusta on noussut esiin alueiden ja kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon yhteistyöfoorumi AKUSTI:ssa (<http://www.kunnat.net/fi/palvelualueet/projektit/akusti/Sivut/default.aspx>). AKUSTI:n ohjausryhmän on päättänyt projektin toteuttamisesta ja rahoittamisesta.

Nykytilatietojen keruu liittyy myös STM:n ja VM:n vetämään maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun, ja se on kirjattu yhdeksi valmistelutyön pohjaselvitykseksi tietohallinnon ja ICT-palvelujen osalta. Projektista ja sen tuloksista raportoidaan siksi myös STM:n vetämälle Digitalisaatio, tietohallinto ja ICT-palvelut -työryhmälle.

Projektin toinen tavoite on luoda valtakunnallisesti ja alueellisesti yhtenäiset laskentaperusteet ja -menetelmät ICT-kustannusten laskentaan. Ne parantaisivat mahdollisuutta jatkossa seurata tietohallinto- ja ICT-menojen kehitystä ja kohdentumista. Yhtenäisten menetelmien avulla olisi mahdollista vertailla esim. eri tietohallinnon toimintamallien ja ICT-palvelujen tuotantotapojen vaikutuksia kustannuksiin sekä toteuttaa investointien kannattavuuslaskelmia yhtenäisin perustein. Vertailujen toteuttaminen luotettavasti edellyttää myös yhtenäisiä kustannusten kohdentamiskäytäntöjä sekä muita vertailukelpoisia tili- ja kirjausrakenteita. Tämän tavoitteen osalta ei ole tehty toteutuspäätöstä.

Projektin tehtävät ja vaiheet

Ensimmäinen vaihe (tietojen kerääminen) toteutetaan tammi- helmikuussa 2016:

Kuntien, kuntayhtymien sekä sairaanhoitopiirien sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinto- ja ICT-kustannuksia koskevien tietojen kerääminen ja analysointi.

Projektin toisen vaiheen (yhtenäisten menetelmien ja mallien kehittäminen) toteutuksesta ei ole vielä tehty päätöstä. Se on mahdollista aloittaa maaliskuussa 2016, ja siksi

kyselytaulukossa tiedustellaan näkemystänne vaiheen toteutuksesta ja halukkuudestanne osallistua siihen. Toista vaihetta koskevasta AKUSTI-foorumin päätöksestä tiedotetaan erikseen.

Mitä kerätään

Kuntien ja kuntayhtymien sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinto- ja ICT-kustannukset vuodelta 2015 (toteutuneet) ja 2016 - 2018 (budjetoidut).

Kerättävät tiedot on määritelty tarkemmin kyselytaulukossa.

Aikataulu

Kyselyyn vastataan täyttämällä oheisen taulukon kolmelle välilehdelle pyydetty tiedot ja toimittamalla se allekirjoittaneille (sähköpostiosoitteet alla) viimeistään torstaina 11.2.2016.

Toivomme, että välitätte kyselyn tarvittaessa eteenpäin organisaatiossanne oikealle/oikeille henkilöille.

Kyselyn tulokset julkaistaan helmikuun lopulla - maaliskuun alussa Kuntaliiton ja AKUSTI-foorumin viestintäkanavissa ja -verkostoissa.

Yhteystiedot

Kysymykset taustasta ja tavoitteista sekä kytkennästä valtakunnalliseen valmisteluun: Minna Saario

Tiedonkeruun toteuttaminen ja projektin toteutukseen liittyvät kysymykset: Sakari Kausto

Projektin tulokset ovat sitä paremmat, mitä kattavammin saamme teiltä tietoja - kiitos panoksestanne jo edeltä.

Minna Saario

Projektipäällikkö
Sosiaali ja terveys
Suomen Kuntaliitto ry
Toinen linja 14, 00530 Helsinki
+358 9 771 2306, +358 50 372 6308
Minna.Saario@kuntaliitto.fi
www.kunnat.net

Sakari Kausto

Advisor

Sofigate Oy

Tekniikantie 12, FI-02150 Espoo, Finland
+358 50 4669343

Sakari.Kausto@sofigate.com

5.2 Tiedonkeruun tarkistuspyyntö

Hyvät vastaanottajat,

Kiitos paljon toimittamistanne Sote ICT -kustannustiedoista!

Kävimme dataa tänään läpi suunnitteluvaiheeseen osallistuneiden toimijoiden kanssa ja tunnistimme muutamia tarkennusta vaativia kohtia tai mahdollisia virhelähteitä.

Kyselyn datan laadun varmistamiseksi tarvitsemme vielä apuanne lukujen tarkistamisessa!

Tässä lista tarkistettavista kohteista / lisätiedoista (viittaukset tiedonkeruutaulukon kohtiin):

I Välilehti:

Sisäiset (C11) ja ulkoiset asiakkaat (D11). Keskitytään ensisijaisesti sisäisten asiakkaiden/käyttäjien tunnistamiseen. Sisäisiin mukaan myös toimeksiantoina palveluita tuottavat.

Poistot. Tulee olla ilmoitettu ylläpitokustannusten (C23) osana. Jos mahdollista, poistojen yhteismäärä ilmoitetaan erikseen (C24).

Oman työn osuus euromääräisenä vuodelle 2015 (C27) ja budjetoitu vuodelle 2016 (D27). Voidaan laskea ilmoitetun Sote ICT henkilöstön määrän perusteella.

Inhouse sopimusten kokonaissumma euromääräisenä vuodelle 2015 (C28) ja budjetoitu vuodelle 2016 (D28). Inhouse määritelmä jakamisen tueksi löytyy tiedonkeruupohjasta kommenttina.

Ulkoistuskustannusten kokonaissumma euromääräisenä vuodelle 2015 (C29) ja budjetoitu vuodelle 2016 (D29).

II Välilehti:

Taulukon II välilehden rivien sisältöä kommentoitu tarkemmilla ohjeilla .

Tarkistatteko täyttämämme luvut ja tarvittaessa siirto toiselle riville.

Mobiilipäätelaitteet – rivi poistettu.

Asiakastietojärjestelmät, sosiaalihuolto – rivi lisätty.

Verkkopalvelut – rivi poistettu.

Ulkoistuskumppani valikosta ”Muu toimittaja” poistettu. Käytetään ”Markkinoilla toimiva yhtiö”.

Pyydämme teitä toimittamaan tietonne tarkistettuna viimeistään tiistaina 15. maaliskuuta.

Kyselyyn vastataan täyttämällä oheisen taulukkoon pyydetyt tiedot ja toimittamalla se allekirjoittaneille (sähköpostiosoitteet alla).

Ottakaa yhteyttä, mikäli teillä on tästä kysyttävää tai kommentoitavaa.

Kiitos jälleen tuestanne projektin onnistumiselle!

Yhteystiedot

Kysymykset taustasta ja tavoitteista sekä kytkennästä valtakunnalliseen valmisteluun: Minna Saario

Tiedonkeruun toteuttaminen ja projektin toteutukseen liittyvät kysymykset: Sakari Kausto

Minna Saario
Projektipäällikkö
Sosiaali ja terveys
Suomen Kuntaliitto ry
Toinen linja 14, 00530 Helsinki
+358 9 771 2306, +358 50 372 6308
Minna.Saario@kuntaliitto.fi
www.kunnat.net

Sakari Kausto | Advisor

+358 50 4669343 | Sakari.Kausto@sofigate.com

Sofigate Oy, Tekniikantie 12, FI-02150 Espoo, Finland | www.sofigate.com

5.3 Tiedonkeruupohjat

KASI_Sote ICT
kustannukset_tiedo

KASI_Sote ICT
kustannukset_tiedo